

MÄRJAMAA VALLAVALITSUS

Kadri Lepikult
Konkurentsi haldusmenetluse valdkonna juht
Konkurentsiamet
info@konkurentsiamet.ee

Teie 25.11.2024 nr 5-5/2024-057

Meie 21.01.2025 nr **2-5.1/3719-2**

**Vastuskiri Konkurentsiameti poolsete
ettepanekute rakendamiseks
jäätmehoangete läbipaistvamaks
muutmiseks ning valdkonnas järelevalve
tõhustamiseks**

Konkurentsiamet pöördus 25.11.2024 Märjamaa Vallavalitsuse poole kirjaga nr 5-5/2024-057, milles esitati Konkurentsiameti poolt 2024. a läbiviidud analüüsi tulemuste kokkuvõte ning kirjeldati erinevaid meetmeid, mille rakendamist saaksid kohalikud omavalitused kaaluda, et soodustada korraldatud jäätmeeveo turul konkurentsi. Oma kirjas palusite teavitada Konkurentsiametit soovitude täitmiseks rakendatavatest meetmetest või põhjustest, miks neid ei rakendata.

Märjamaa vald on MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus (edaspidi nimetatud Ühing) liige ja korraldatud jäätmeeveo hangete läbiviimise ülesanne on antud Ühingule. Jäätmeveo hangete ettevalmistamine toimub vallavalitsuse ja Ühingu koostöös ning põhineb õigusaktide nõuetel, omavalitsuse vajadustel ja parimatel praktikatel. Arvestatakse iga omavalitsuse eripära ning näiteks on Märjamaa valla puhul arvestatud Märjamaa jäätmajaama opereerimiskulud korraldatud jäätmeeveo hanke olmejäätmeveo hinna sisse. Hanke tingimuste koostamisel ei eelistata ühegi turuosalise ärihuve.

Korraldatud jäätmeeveo hanke tingimused on muudetud detailsemaks eesmärgiga määratlada selgemalt jäätmeeveo teenuste osutamise tingimusi ning kaitsta omavalitsuse ja jäätmevaldajate huve. Hankega seatud tingimuste osas on kõikidel hankest osa võtvatel pakkujatel võimalik esitada küsimusi ja täpsustusi, et tagada seeläbi vajalik arusaam oma pakkumuse koostamiseks, s.h teenuste hindade kujundamisel. Lisaks on pakkujatel võimalus oma õiguste kaitseks pöörduda VAKO-sse või kohtusse. Seega on kõikidele pakkujatele olnud tagatud ühesugune ja piisav võimalus pakkuja äririski selgemaks piiritlemiseks. Jäätmevedaja kui professionaalne teenusepakkuja peab suutma vastavaid riske tuvastada, hinnata ja korrektselt sisustada.

Hinnatõusu taotluste algatamise kriteeriumid ning menetlemise tingimused on reguleeritud Märjamaa valla jäätmehoolduseeskirja § 15 lõikes 2 ning tegemist on objektiivsete

kriteeriumitega. Hinnatõusu taotluseid menetleb hankija ehk MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus ning lähtutakse eeskirjas sätestatud tingimustest.

Jäätmeveoga seotud lisateenuste hinnastamisele oleme rakendanud piirhinnad.

Hankelepingu täitmise tegevuste osas rakendatakse järelevalve tegevusi, vastavad tingimused on fikseeritud hanke alusdokumendi tingimustes koos asjakohaste sanktsioonide rakendamise mehhanismiga. Ühingu üheks peamiseks ülesandeks on monitoorida hankelepingu täitmist, juhendada vajadusel nii jäätmevedajat kui jäätmevaldajaid, lahendada jäätmevaldajate poolt vedaja osas esitatud probleemolukordi ning põhjendatud juhtudel rakendada lepingukohaseid sanktsioone.

Ühingu tegutseb koostöös omavalitsusega ja lähtudes talle antud ülesannete piirides. Omavalitsus teostab Ühingu tegevuste osas kontrolltegevusi vastavalt halduslepingu tingimustele.

Eelnevast lähtudes oleme seisukohal, et oleme rakendanud Konkurentsiameti soovitusi korraldatud jäätmeveo hanke tingimuste kujundamisel ja juhtimisel rakendame neid vajadusel ka tulevikus.

Märjamaa vald on juba rakendanud 10.01.2025 kehtima hakanud jäätmeseaduse muudatusi alates 01.12.2023:

	<i>Eraisik üksikelamu hajaasustuses</i>	<i>Eraisik üksikelamu tiheasustuses (Märjamaa alev ja suuremad külakeskused)</i>	<i>Eraisik kortermaja</i>	<i>Ettevõtted/ asutused</i>
<i>Köögi- ja sööklajäätme kohtkompostimise eritingimused</i>	<i>Kohtkompostimine avatud aunas või kinnise kompostriiga. Valda kompostimisest teavitama ei pea.</i>	<i>Kohtkompostimine ainult kinnise kompostriiga. Valda tuleb teavitada kompostimisest koos pildiga läbi jäätmevaldajate registri iseteeninduse keskkonna (viide leitav valla kodulehel) või saata kiri Märjamaa valla üldmeilile.</i>	<i>Alevis üle 5 korteriga pole lubatud kohtkompostida. Alevis ja külades kuni 4 korteriga on lubatud kohtkompostida kas kinnise kompostriiga (alevis) või ka aunas (hajaasustus). Kohtkompostimisest tuleb teavitada eeltoodud viisil.</i>	<i>Kui tekib, siis kompostimine lubatud tiheasustusalal kinnise kompostriiga, hajaasustuses võib kompostida aunas.</i>
<i>Segapakend</i>	<i>Tuleb hakata eraldi koguma pakendijäätmeid ja neid ära andma 30 sendi eest. Võimalus on neid ära anda kas pakendikotiga, milleks sobib poolläbipaistev jäätmekott (valdavalt kollased ja sinised) või mahutiga.</i>			<i>Kui tekib, siis tuleb ära anda.</i>
<i>Olmejäätde</i>	<i>Kõik jääb nii nagu on. Kuna 80% olmejäätmetest on pakendijäätmed, siis soovitame senised suuremad olmejäätmete mahutid muuta ümber pakendijäätmete mahutiteks ning olmejäätmeid ära andma hakata kas kotiga või rentida/osta uus, aga väiksem mahuti olmejäätmete jaoks.</i>			

Kõigil üle 4 korteriga kortermajadel tekib lisaks eeltoodud tingimustele kohustus võtta ka paberi- ja kartongijäätde ning klaaspakendi mahutid.

Tegeleme igapäevaselt inimeste nõustamisega ning tegutseme selle nimel, et täita jäätmeseaduse § 70 lõikes 2 kohaselt kohaliku omavalitsuse ülesandeks määratult täita korraldatud jäätmeveo tingimuste kaudu jäätmeseaduse § 136³ lõigetes 1 ning 2 nimetatud olmejäätmete ringlussevõtu sihtarve, mis on järgmised:

- 1) alates 2025. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 55 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas;
- 2) alates 2030. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 60 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas;
- 3) alates 2035. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 65 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas.

Mööname, et riigihankel küsitud olmejäätmete käitluse ning veohind ei ole muutumas jäätmete ringlussevõtu suhtarvude juures hea lahendus, sest töövõtja huvides ei ole sellisel juhul jäätmete ringlussevõttu soodustada, kuid elanike suunamiseks rohkem sorteerima (sest see on soodsam) on see hetkel kõige mõistlikum lahendus.

Küll võiks Konkurentsiamet analüüsida, kas pakendiseadusega tekitatud loomulik monopol on kõigile osapooltele mõistlik ning kas taaskasutusorganisatsioonid ei peaks riigihanke kaudu tellima sisse erinevate pakendite ning paberi-papi vedu? Hetkel Eestis kehtiv jäätmeteveo dualne süsteem, kus omavalitsused peavad samuti tegelema segapakendite kogumisega, et täita seatud ringlussevõtu sihtarve, aga seda ilme tuluvoota, ei pruugi olla samaaegselt mõistlik olukorras, kus sarnane ülesanne ja rahastus on tagatud taaskasutusorganisatsioonidele, aga kohustus inimesi sorteerima panna ning hiljem selle eest vastutada on pandud omavalitsustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Matsalu

vallavanem

Ott Valdma

5380 5285 ott.valdma@marjamaa.ee